

Swedish Radio Supply AB

SRS nyhetsbrev HAM

2010-08-26

Dagens tema: Subtone

ID-E880

IC-7600

IC-7200 bäst i klassen!

ICOM SP-23

Subtone vad är det?

CTCSS, Pilotetone, Sub Audible Tone

Bygg en AM sändtagare

Gå på loppis, vad händer där?

Hur går det till på amatörradioloppis?

Klubbarnas hemsidor

FRO Sthlm. Med Morsekurs i höst

Solen, fläckarna och konditionerna på radio

Plattityder

Datortips

Roligheter

HEJ ALLA på Mejlingslistan!

Idag kommer det att handla om låga frekvenser, under 300 Hz, subtone. Jag har erfarit att det finns många frågor, okunskap och, hör och häpna, ett motstånd mot subton. Med subtone kan en radioamatör med en kanalaradio göra experiment, komma ifrån störningar som brusar och bråkar, han även kan styra saker.

Snart är det höst, och då blir det ett stort antal evenemang bland våra amatörradioklubbar, sådana kan vara **de populära loppisarna**, se min kalender nedan. Jag har försökt locka lite genom att skriva ihop några artiklar idag om hur det går till på en amatörradioloppis. Med förhoppning om att fler kostar på sig ett besök på en sådan.

Har du en historia om ditt livs fynd är du välkommen att skriva ihop något som jag tar med.

En del av dessa arrangemang besöks av SRS och vi får tillfälle att visa några av våra grejer.

Ibland brukar jag ifrågasätta vårt språk, och i synnerhet våra folkvaldas sätt att förhålla sig till oss med konstiga ord, lögn etc. Idag några ord som kan vara bra att veta. Inte minst inför hösten val.

Vidare försöker jag berätta om några av ICOM:s prylar och deras förträfflighet. Nya trafiksätt som digitalt modulerad telefoni, D-STAR.

Alla väntar, även jag, på mer info om IC-9100. Kanske kan vi visa den på loppisarna i höst.

Kalendern

Amatörradioloppis Ölmbrotorp (vid Örebro) 2010-09-18

Lördagen den 18 september 2010 avhålls SK4TL loppisen i Ölmbrotorp.

SRS kommer förstås. Mer detaljer kommer.

Kommer du? Skall du sälja ditt gamla skrot?

Stor prylmarknad i Handen den 2 oktober, 2010-10-02

Även detta år blir det stor loppis i Handen, jordbro eller vad det nu heter där söder om stan.

Se mer på www.skoqo.se Försäljningen startar kl 10 00 och det hela pågår till xx xx

Med största sannolikhet kommer SRS som vanligt.

Distriktsmötet i 4:de distriktet 2010-10-09

Blir lördagen den 9 oktober, lokal är inte bestämd i skrivande stund, men i Örebrotrakten.

Återkommer med mer information.

SM4HBG/DL4 Rolf

Amatörradioloppis i Norrköping 2010-10-09

I höst, oktober lördagen den 9. Se hemsidan:

http://sk5bn.se/index.php?option=com_content&view=article&id=73&Itemid=76

SRS avser komma med utställnings som vanligt. Mer info kommer efter hand, men notera

redan nu in datumet i almanackan. Kommer du? Skall du sälja ditt gamla skrot? Hjälp

arrangörerna att göra Norrköpingsloppisen till en Succé. Ditt bidrag som besökande kan

betyda att loppisen i Norrköping blir en succé liksom Eskilstuna. D-STAR DV simplex kör vi under evenemanget på 433,450 MHz, och på 145,3750 MHz.

IC-7200 bäst i klassen

Jag har fått en sammanställning där man jämför IC-7200 med tre konkurrerande radiostationer.

Tre modeller i ungefär samma, eller avsevärt högre prisklass. Jämförelsen är gjord med mottagarens storsignalegenskaper. Dvs hur mycket starka störande stationer påverkar när vi vill lyssna på en svag signal. Man mäter då IP3 vid olika frekvensavstånd. Vid 2 kHz avstånd med störande signaler ligger IC-7200 mellan 23 dB och 41 dB bättre!!!!

Vid mer normala 20 kHz avstånd mellan de störande signalerna ligger IC-7200 5 dB till 18 dB bättre än konkurrenterna. Eller vid 5 kHz 3 dB till 34 dB bättre data hos IC-7200.

Siffrorna kommer från: ARRL Product Review.

Rent praktiskt och från ett användarperspektiv är IC-7200 känd som en radiostation med mycket god mottagare. Dessa egenskaper börjar komma till sin rätt nu när solen blir aktivare.

Eller, snarare måste man fördöma de oanvändbara mottagarna hos de testade konkurrerande apparaterna. Dessa blir ju snart oanvändbara.

För att inte hänga ut vilka fabrikat och modeller det handlar om avstår jag från att nämna modellerna. Tyvärr kommer många ägare av dessa att inse vad vi talar om i kommande solfläcksmaximum.

En IP3 mätning går till så här, starkt förenklat:

Man ansluter tre signalgeneratorer till mätobjektet, dvs mottagaren vi skall testa. En utgör nyttsignalen och är svag, det är på dennas frekvens mottagaren under test är inställd på. På mottagarens högtalare anslut en Voltmeter, den mäter man vad man hör med. De andra två signalgeneratorerna ställs in på två andra frekvenser, med 2, 5 eller 20 kHz avstånd. (3 olika mätningar). Frekvensen hos dessa väljs så att de ger en intermodulationsprodukt som hamnar på den första signalen. Intermodulationsprodukten uppstår när de två signalgeneratorernas utnivå är hög, och då distorsion i mätobjektet uppstår. Distorsionsprodukten (IMD) stör då ut vår nyttsignal. Man beräknar förhållandet mellan de olika insignalerna. En bra mottagare tål mycket starka signaler omkring den svaga nyttsignalen. Skillnaden kan bli mycket stor mellan en bra mottagare och en dålig. Vi ser under rubriken "IC-7200 bäst i klassen" skillnader på upp till 41 dB. Detta är mycket! och kommer rent praktiskt att göra många svaga signaler ohörbara i de dåliga apparaterna.

ICOM SP-23 ICOM högtalarlåda. SP-23

Vad får man om man köper en ICOM originalhögtalare?

En snygg högtalarlåda som passar in bland ICOM stationerna, inte helt gratis. Men lite snyggare än den skulle bli om man snickrar ihop något själv. Dessutom en massa knappar och kontakter. Tillsammans med radiostationen blir det en imponerande anläggning.

SP-23 är en ICOM högtalarlåda med dimensionerna: bredd 145 mm, höjd 11 mm och djupet är 283 mm, dvs en lådvolym på c:a 4,5 liter, hela lådan väger 1,65 kg.

Det viktigaste är att högtalarelementet är dämpat, en tjock "filtmuff" finns inne i lådan och har till uppgift att dämpa ut de värsta resonanserna. Alla högtalare har resonanser, även de för 10 000 kr, eller mer, och måste dämpas. Dämpningen utgör en av en högtalarlådas viktigaste ingredienser för att generera ett bra ljud, detta även om den bara skall återge kommunikationsradioljud. Vidare har SP-23 fyra olika filter. LF filter som kan göra lyssnandet lite trevligare. 2 st Högpasfilter som då skär av frekvenser under 250 eller 500 Hz. Samt två lågpasfilter som skär av höga toner med 1 respektive 1,8 kHz. Dessa filter är förstås inte lika branta som mellanfrekvensfiltren i radiostationen. Utan får mer ses som en form av tonkontroller. Man justerar ljudet, eller tonkvaliteten, genom att koppla in filtren för det ljud man vill ha. För passning kanske man vill göra det lite dovare, och kopplar in LPF 2. Vill man ha lite skarpare ljud skär man med högpasfiltren av basen lite. Dessa fyra filter ger möjligheter att trimma ljudet till en vis del. Filtren går att kombinera. Vidare har SP-23 två ingångar, dvs man kan köra högtalaren inkopplad till två olika radiostationer, bara att välja med en knapp. Ett uttag för hörtelefoner finns, observera att filterfunktionerna påverkar även ljudet till dessa. Med dagens hörlurar som har ett brett frekvensområde kan man nog anse att filtren har större verkan än vid körning med högtalaren. Filtrens verkan hörs mycket tydligt i lurar. SP-23 tål 4 Watt och har 8 Ohms anslutningsimpedans. Själva högtalarelementet är ett med plastmembran och c:a 80 mm stort. Fronten på SP-23 har ett tunt svart tyg över ljudhålen och hela apparaten ser mycket stilfull ut. ICOM låter tillverka SP-23 i Kina.

Nå hur låter det då?

Bra fråga, men svårt att beskriva.

Bättre än många av de små inbyggda högtalare vi finner i radiostationerna, mycket bättre.

Kanske en liten IC-706all eller IC-7000 blir lika "stor" som en IC-7800 med en SP-23.

Själv uppskattar jag ett ljud som har ett minimum av resonanser, men ändå kan återge lite lägra frekvenser, vilket då en SP-23 erbjuder.

Själv skulle jag experimentera med att dämpa SP-23 mer. Stoppa den helt full med dämpmaterial, exvis sådan ull man fyller kuddar med, som finns på IKEA. Alternativt limma skumplast inne i lådans väggar. Det filtmaterial som finns från fabrik är enligt min mening inte ett helt bra val, dock mycket bättre än utan, det bör gå att göra ännu bättre.

ICOM SP-23 till en kanalradiostation

Många har en mobil FM station hemma, inne. Exvis en IC-2200H, en IC-E880, eller en IC-E2820. Dessa radiostationer har ofta en mycket liten klen högtalare. Hemma finns inga skäl att begränsa ljudets bandbredd vid FM, eller D-STAR, utan allt blir roligare med rejält ljud med större frekvensområde och mindre resonanser. JA! SP-23 är utmärkt till kanalradiostationen i hemmets lugna vrå.

Varför har en högtalare resonanser?

Därför att den är en mekanisk svängningskrets, en fjäder och en vikt. Membranet med spolen utgör en vikt, och membranets upphängning utgör en fjäder. Tänk dig en fjäder med en vikt, dra i vikten och släpp skall du se, den svänger och svänger, upp och ner. Beroende på fjäderns egenskaper och viktens massa, får den en egenfrekvens. En resonansfrekvens, fjädern kanske svänger med 1 Hz, eller kanske 5 Hz. En gitarrsträng, är både fjäder och vikt. Spänner du den hårt blir den en hård fjäder och svänger snabbare. Bilen är en resonanskrets. Den är en vikt, 1400 kg, som är upphängd på fjädrar. Kläm till på bilen så svänger den, med sin resonansfrekvens. Men slutar snart, redan efter ett par Hz. Svängningen är dämpad där, resonanser är inte önskvärda i bilfallet. Den som försökt köra bil utan, eller med trasiga stötdämpare vet vad jag talar om. Utan dämpare blir bilen en svängningskrets. Dock är ordet stötdämpare felaktigt, det borde heta resonansdämpare istället. Bilens dämpare har samma uppgift som högtalarens dämpull.

Tar du i gitarrsträngen så dämpas den, den slutar att svänga.

Högtalaren skall kunna röra sig med den frekvens som matas till den via ljudet, och inte sätta igång och svänga med en egen frekvens, sådant låter mycket illa. Det värsta av allt, en högtalare har flera resonanser.

Gitarrsträngen skall svänga på sin frekvens, och en annan sträng tar jobbet att svänga med en annan frekvens, varje sträng är en avstämd resonanskrets för respektive ton. Genom att förkorta strängen, du trycker på ett band så höjs frekvensen.

Med dämpning kan du få de flesta högtalare att låta bättre. MYCKET bättre.

Resonans förekommer inom mycket stora frekvensområden, både mekanisk och elektrisk, vi talar om bråkdelar av Hz i mekaniska system och GHz i radiosystem och antenner. Hela jordklotet kan svänga i resonans efter en jordbävning, likt en vattensäng som gungar. Men jordklotet svänger med kanske 0,001 Hz.

Men se till att förhindra dämpning av resonans där sådan behövs.

Dämpa mer och experimentera mera.

WOLFGANG WÜNDSCHE (SRS HAM försäljning) vill tipsa dig om denna produkt

GP-2500 3.5 -57 MHz HF vertikal antenn

Väldigt bra pris, 2750:- inkl moms

[Klicka här för mer information!](#)

GP-2500 3,5 – 57 MHz en bredbandig vertikal antenn

Med passiv anpassning blir det en bekväm antenn, ingen avstämning, enkel att montera, tar endast plats uppåt. Men bekvämligheten har förstas sitt pris. Förluster. Så är det med alla typer av bredbandiga antennsystem för stora frekvensområden. I många fall är det att väga mellan detta och möjligheten att överhuvudtaget få upp en antenn, som fungerar, och som inte blir för synlig. Antennen kan ses som en vertikalt monterad långvajer. Tål 250 W, ger anpassning 1,5 : 1 eller bättre. Avsedd att matas med 50 Ohm koax. Fäste mot maströr 25 – 42 mm. Antennen behöver inga jordplan, vilket gör den bekväm. Antennen är väl lämpad som portabel antenn. Givetvis är förlusterna störst vid låga frekvenser. Du kan lyssna med antennen över större frekvensområde. Hur stora är då förlusterna? Frågar sig många. Detta är svårt att veta, det varierar kraftigt med vald frekvens, min vilda gissning är att du bränner max halva effekten. Vilket då skulle var 3 dB eller en halv S-enhet. Även om vi skulle förlora 6 dB, dvs få ut 25 Watt från vår 100 Watt station, på vissa frekvenser, är det acceptabelt med tanke på bekvämligheten och det diskreta utseendet.

Observera vårt Hyper pris på IC-PW1

På vår hemsida kan du studera ICOM slutsteget IC-PW1, och att vi har ett kvar nu, till priset 50 000 kr. Ordinarie pris är 86 000 kr.

Skälet är retur från en av våra utländska partners. Slutstegen är nya och inte ens uppackade. Full garanti och allt. Vill du veta mer om IC-PW1? Beställ broschyr, eller beställ mitt nyhetsbrev från 2010-08-10

IC-7400 demoexemplar finns

Vårt demoexemplar av IC-7400 behövs inte mer, riggen har ju utgått. Demoexet har fått en total genomgång av mig och finns nu till salu för en bra peng.

Kolla med HAM försäljning Wolfgang för mer info.

Vill du veta mer om D-STAR?

Beställ då mitt dokument D-STAR skolan. Eller ta en utskrift av D-STAR skolan vid kommande utställningar. Ett 10 sidigt dokument.

IC-E880 har en mycket snabb skanner

Den kan skanna med 50 frekvenser per sekund. Genom att skanna 145,2 till 145,8 i 12,5 kHz steg, dvs 48 frekvenser (kanaler), detta sker då varje sekund. Du kollar av FM delen på 1 sekund. Givetvis kan du skanna minnen oxo.

Obs att man numera kör 12,5 kHz kanaler vid FM på amatörbanden.

IC-E880 och IC-E80D har hög frekvensnoggrannhet

Inom temperaturområdet -10 till 60 grader C, håller den sig inom $\pm 2,5$ ppm. Vilket vid 145 MHz är ± 350 Hz. Man uppnår detta genom att temperaturkontrollera referensoscillatorn. Samma siffra gäller för IC-E80D, dvs handapparaten.

Obs att man numera kör 12,5 kHz kanaler vid FM på amatörbanden.

IC-E880 har E-mark

Förutom CE märke, R&TTE typgodkännande och Rohs godkänd är IC-E880 typad med E-mark. Det betyder att den är godkänd att installera i bilar. Det är numera endast tillåtet att installera radiostationer som har ett E-mark i bilar. Det bör då oxo gå att få en installationsbeskrivning från biltillverkaren, eller du skall kunna få en sådan, som beskriver hur det skall göras just på den bilmodellen. Det är ju ändå biltillverkarnas krav som är tillvarataget i E-markgodkännandet.

IC-E880 har D-STAR som standard

Dvs du behöver inte krångla med lösa tillbehör utan riggen är färdig och försedd med de trafiksätt som idag gäller vid kanaltrafik.

IC-E880 har FM, FMn, AM (RX) DV, DR (D-STAR). Alla använda kanalsteg.

Vill du veta mer om D-STAR?

Beställ då mitt dokument D-STAR skolan, kommer som docfil. Eller ta en utskrift av D-STAR skolan vid kommande utställningar. Ett 10 sidigt dokument.

IC-7600 med AH-4

Visst kan man köra IC-7600 med AH-4, den lilla populära utomhusavstämman. Den körs på en av antennjackarna och den inbyggda på den andra. IC-7600 har den fyrapoliga jacken som styr AH-4, och givetvis kan den köra de andra av ICOM:s utomhusavstämman, som AH-2, AH-3, AT-120, AT-130, AT-140all.

Till IC-7600 kan du ansluta yttre analog mätare

En yttre Voltmeter kan anslutas till IC-7600 och den kan ställas in för att visa önskad värde, exvis signalstyrka Po, Comp eller ALC. I en meny kan du trimma nivån till den yttre mätaren, och det finns 0-5 Volt att tillgå. De allra flesta vridspoleinstrument går därför att använda,

med ett förkopplingsmotstånd. Har du en stor tydlig mätare liggande, kan du koppla in den och få ett extra yttre stort och tydligt instrument. Men tar du en mätare för ström, exvis 10, 100 eller 500 mA, då måste du ta bort shunten ur instrumentet, och förkoppla med ett lämpligt motstånd. (prova med 1 kOhm)
Detta är samma som på IC-7700 och IC-7800.

IC-7600 innehåller ej elektronrör

IC-7600 innehåller ej gammaldags kristallfilter
IC-7600 innehåller ej spolstommar av papper
IC-7600 har ej dåliga egenskaper på hälsan
IC-7600 innehåller ej dåliga kondensatorer
IC-7600 innehåller ej glappkontakter
IC-7600 innehåller ej radiorör
IC-7600 innehåller ej hälsovådliga blylegeringar
IC-7600:ans VFO-axel är ej smord med transfett
En portion IC-7600 kostar bara 120 kronor
IC-7600 är ej limmad med köttklister

På förekommen anledning provocerar jag lite nu. I annonseringen om matprodukter har det blivit vanligt att man annonserar vad produkten INTE innehåller. Detta har beivrats av kontrollmyndigheter och företag riskerar att bötfällas.

Man talar om hur mycket energi produkten innehåller, men bara vid en sk ”portion”, och vem äter 20 gram chips. När påsen innehåller 300 gram. Dessutom i gammaldags måttenheter. Ofta i c (calorier) som bör vara kc. En faktor 1000 fel. Vad är det för fel på den lagstadgade SI enheten Joule. Avsikten verkar vara att få folk att glömma hur stor portionen är.

Men hur kan någon vara så dum att annonsera vad man inte får om man köper en produkt. Riktat man sig till kunder som man tror är dumma? (läs idioter)

Vill man med metoden slippa ange vad produkten egentligen innehåller? Eller trycka ner intresset för detta. Finns det något att mörka?

Är marknadsföring på väg att bli bakvänd? I dagens samhälle betyder ju ja nej ibland, och nej kan betyda ja. Absolut kan betyda vad som helst. Det bör inte dröja länge innan vi ser de första annonserna på amatörradiostationer av den här typen. Alla trender börjar ju på andra sidan atlanten så kolla i QST.

Men det är sant, det finns inga elektronrör i en IC-7600. Men subton finns.

Jo visst kan det finnas skäl att ange vad man inte får, på förekommen anledning borde vi ange att IC-7600 inte har FM om detta betyder rundradiobandet 88 – 108 MHz. Det har förekommit sådana missuppfattningar. Man klagat för att man inte får in P1 trots att radion har FM. Men frekvensområdet framgår tydligt. En portion IC-7600 då? Ja räkna med en livslängd på 20 år, och om du kör x timmar per kväll, dvs varje körning är en portion, så är det bara att beräkna kvoten, dvs portionspriset, utifrån totalpriset.

Suck.... Hur man än vänder sig har man rumpan bak.

Vi fortsätter därmed med subtonerna.

Subton vad är det? (SUBTON)

Jag har insett att det är lite dålig kunskap om vad subton egentligen är för något och hur det fungerar. Där ute i stugorna. Eller skall vi kalla det för ointresse, man vet inte riktigt vad det är och om det är något man har användning för. Det man inte vet, eller inte kan något om, brukar man försöka förneka, stöta ifrån sig och bli motståndare mot. Subton är ett tydligt

exempel på sådant som man inte kan, eller vill kunna, det verkar ju så svårt. Det klarar inte jag, som inte är ”proffsamator”. Därför finns ett massivt motstånd mot att ens försöka förstå. Jag är med på forumet HAM.se, där kom ett förslag på att man skulle använda sig mer av subton i SM. Svaren visade på en massiv okunskap, och ett massivt motstånd utan egentliga sakliga argument. Här kan du läsa den tråden: <http://www.ham.se/allmaent-om-amatoerradio/16014-pl-ton-pa-vara-repeatrar.html>

Efter att jag deltagit i diskussionen ett tag var jag faktiskt chockad över okunskapen och den underliga motviljan. Idag blir det därför lite information om just subton. Ett försök från min sida att öka kunskapen, intresset att experimentera mera med FM och kanaltrafiken, helt enkelt en kunskapsinjektion i ämnet.

Kärt barn med många namn (SUBTON)

Systemet att överföra information med en ton vid FM trafik och telefoni per tråd med en ton vars frekvens är så låg att den inte hörs är gammal och har många namn.

Här är några:

CTCSS = Continouls Tone Code Squelch System

Subton = enkelt svenskt ord

Subaudible tone system = kan översättas med: under LF-bandet ton system

PL-tone = Pilote Tone

Pilot tone = Subtonen kan kallas så ibland

Tone- SQL = Tone squelch, ton styrd brusspärr. Gäller för subton vid mottagning.

Mottagaren öppnar bara sin brusspärr om rätt subton finns med inkommande bärvåg.

Repeater-Tone = den subton man sänder för att öppna en relästation, dvs subton vid sändning.

Subton vid sändning kan användas för annat än att öppna en relästation, exvis för att öppna motstationens mottagare.

Bara genom att inse att samma sak har så många namn och beteckningar gör det hela enklare att förstå.

Hur funkar då subton? (SUBTON)

Enkelt, i din sändare finns en tongenerator, i äldre riggar var denna analog och numera, sedan 20 år, framställs dessa toner av radiostationens CPU och ligger styrda av en kristall. En hel bunt av subtoner finns att välja på, (obs! Hz) 88,5 Hz är fabriksval, default i de flesta radiostationer:

67,0 69,3 71,9 74,4 77,0 79,7 82,5 85,4 **88,5** 91,5 94,8 97,4 100,0 103,5 107,2 110,9
114,8 118,8 123,0 127,3 131,8 136,5 141,3 146,2 151,4 156,7 159,8 162,2 165,5
167,9 171,3 173,8 177,3 179,9 183,5 186,2 189,9 192,8 196,6 199,5 203,5 206,5
210,7 218,1 225,7 229,1 233,6 241,8 250,3 254,1 Hz.

I vissa radiostationer finns även 150 Hz. Exvis i IC-706all.

150 Hz subton, används i försvarets kanalstationer exvis RA-145, 146, 422.

Observera att dessa toner ligger med frekvenser under talområdet. Vi vet ju att ljud under 300 Hz skall filtreras bort i en FM mottagare liksom i en FM sändare. Subtonerna kommer därför inte att höras vid FM trafik. Lägg även märke till att subtonerna är mycket exakta, och anges med ner till 0,1 Hz. (en tiondels Hertz)

Sätter du på subton vid sändning, kommer ett T upp i displayen vid FM, vilket då betyder att din sändare sänder en subton. Dessförinnan skall du förstås välja subtonsfrekvens, det gör man i SET mode, se manualen. Hr i Värmland kan vi starta Sunne repeatern med en subton, välj FM eller FMn, 145,7750 MHz, -600 kHz FM-T och 146,2 Hz, lägg sedan in i ett minne. Subtonen sänds nu, ingen märker detta, den hörs ju inte. Men relästationen startar som om den vore bärvågsstyrd.

I din mottagare finns en tondetektor, som går att ställa in för olika frekvenser, de olika subtonerna. Denna tonmottagare samarbetar med brusspärren, och slår på högtalaren om bärvåg, rätt signalstyrka, tillräcklig brussänkning och rätt subtonsfrekvens kommer in i din mottagare. Kallas därför ibland för just ton-SQL.

Det är upp till varje repeaterbyggare att välja vilken subton relästationens skall vara selektiv för. Någon standard eller planering för subtoner finns ännu inte i SM.

Flera av våra relästationer har subtonsöppning, det gäller bara att få reda på och testa den. Egentligen är en subtonsmottagare inte konstigare än en tonmottagare för hörbara toner, exvis 1750 Hz.

Med subton slipper du starta flera relästationer (SUBTON)

Det gamla primitiva systemet med 1750 Hz kan i vissa fall starta upp flera relästationer inom ditt räckviddsområde. Med subton kan du bestämma vilken av de relästationer du når som du vill starta. Dvs om dessa relästationer har subton.

Du som lyssnar behöver inte bry dig (SUBTON)

Oavsett vilka subtoner, och om man sänder subton eller ej, så behöver den som lyssnar inte bry sig.

Subton är därför inget som helst hinder för den som inte vill lära sig använda subton. Den stänger heller ingen ute från någon som helst trafik. Vill du inte hålla på med subton, eller tycker det är svårt, så påverkar det inte dig om andra sänder subton.

Eller om du har en äldre radiostation som inte har subton. Det är bara att köra som vanligt.

Subton moduleras svagt (SUBTON)

Dessa låga toner, under talbandet, moduleras med FM, tonen måste tillföras FM modulatoren direkt, och utan de talfilter som finns i en vanlig FM sändare. Deviationen är mycket låg, c:a en tiondel av talets. Vanligen med en deviation på c:a +- 250 till +-500 Hz.

Låg tonfrekvens och låg deviation, lika med normalt modulations index (FM teknik)

Kvoten av modulationsfrekvensen och deviationen ger modulationsindexet. Man strävar efter att denna kvot skall vara omkring 1. Dvs ungefär samma deviation som modulationsfrekvens. Med en mycket låt ton, som en subton behövs därför en låg deviation för att modulationsindexet skall bli 1. Vid 3000 kHz brukar vi ha +-3 till +-5kHz deviation dvs dryga 1 i modulationsindex. Detta betyder då att med den preemphasis vi har vid FM så blir modulationsindex konstant över hela LF-bandet. Därför blir deviationen så låg vid subton. Och är ändå lätt att detektera.

Talbandet?

Ett frekvensområde som används på LF sidan, dvs på ljudsidan av radiostationer, och ligger typiskt på 300 Hz till 3000 Hz.

Därmed kan man kalla bandet under 300 Hz för sub-band. Där subtonerna ostört kan arbeta.

Men visst kan subton höras (SUBTON)

Jo lyssnar man noga, och med en större högtalare, så kan man höra subtonen. Eller om man har en högtalare som har en resonans vid subtonens frekvens, eller multiplar därav. Ibland lyssnar man på FM från stationer som talar mycket svagt, dvs sänder en svagt utmodulerad FM, du måste dra upp volymen, och då kan du höra subtonen.

En subton på 88,5 Hz är förstås en djup baston, som borde kräva en mycket stor högtalare, hur kan den då höras? Jo, ofta ger en FM mottagare och dess lilla högtalare en ganska hög distorsion, denna distorsion gör att vår 88,5 Hz subtons förvrängs, det blir distorsion och vi hör multiplar av 88,5 Hz, övertoner, exvis 177 Hz, 265,5 Hz, 354 Hz etc. En bra FM station har ett filter i mottagaren som skall filtrera bort ljud under 300 Hz, detta skall då ytterligare dämpa subtonen innan den når högtalaren. Det vanliga är att man **inte hör, eller störs av en subton** som andra stationer eller relästationer sänder.

Tonsquelch då? (SUBTON)

Dvs man gör sin mottagare selektiv för en vis subton. I ICOM stationera heter detta TON-SQL. Du väljer vilken av subtonerna din mottagare skall öppna för, i SET mode, exvis 146,2 Hz, för att lyssna selektivt på Sunne repeatern. Din brusspär öppnar då inte för bärvåg, eller brussänkning, utan kräver att det även kommer en subton modulerad på den signal man lyssnar. Ni som hör och kör Sunnerepeatern kan prova att sätta TON-SQL med 146,2 Hz i mottagaren, först när Sunnerepeatern sänder tal kommer subton, och din mottagare öppnar.

Detta är en utmärkt övning för att lära sig hur SUB-TONE funkar

Lider man av störningar i vartenda gathörn, dvs om du har passning på Sunnerepeatern i bilen, så kan du göra din mottagare selektiv för subtonen, du hör då endast talet och slipper alla störningar från datorer och annan skit i stan.

Ton-squelch är en tonmottagare som finns i din radiostation. Funkar i princip som 1750 Hz mottagaren i relästationen, men är kontinuerlig. Den samarbetar med den vanliga brusspärren och släpper inte på ljud till högtalaren förrän både bärvåg och subton finns.

Är din mottagare tyst, trots att den gröna RX lampan lyser? (SUBTON)

Och S-metern går upp. Ja då kan det vara så att du har råkat sätta på subtonsmottagaren, dvs din mottagare är selektiv för en vis subton. Det finns ju 50 st att välja på och då blir det ju tyst i din mottagare om ingen sänder just den tonen.

Lagra selektiv, och frekvens i eget minne (SUBTON)

Dvs du kan lagra in en vis frekvens flera ggr, dels utan TONSQL dels med TONSQL.

Subton i TX kan alltid ligga med, den stör ju ingen.

Således har du ofta passning på Sunne repeatern, lägg då in ett minne med:

Minne 7: 145,7750 MHz, FM-n, -600 kHz, T för subtonssändning 146,2 Hz

Minne 8: 145,7750 MHz, FM-n, -600 kHz, T för subtonssändning, och T-SQL för selektiv mottagare.

Genom att byta minne kan du snabbt stäng av och på subtonsselektivet i RX.

Att sända subton kan vara på alltid.

Egentligen kan alla FM kanaler vara inlagda med subton i TX (SUBTON)

Då ju inte utsänd subton stör någon skulle man kunna göra det som en standard att alltid ha subton i sändning, åtminstone på simplexkanaler och där aktuell relästation har subtonsmottagare.

Då kan alla som vill ha passning med subton, exvis på 145,5000 MHz FM SIMP och 88,5 Hz. Dvs lyssnar du ofta på 145,5000 MHz vid mobiltrafik, men störs av en massa skit i gathörnen. Med vetskap om att alla andra sänder 88,5 Hz kan man då ställa in T-SQL och slippa störningarna. Den som inte äger subtonssystem slipper. Och har inga problem med det. Visst kan det då bli så att han inte får något svar om alla andra är selektiva. Så då blir det att ta fram manualen och studera hur man gör.

Varför finns det så många subtoner då? (SUBTON)

Ja varför? är en bra fråga. Bandet är ju stort och det får plats många toner. Med ”bandet” menar jag LF området, upp till 300 Hz där inget ljud från talet finns. I radiosystem för företag, eller jaktradiogrupper behövs ofta många subtoner för att göra radionätet selektivt och undvika störningar. Men visst är det sällan man behöver 50 olika toner.

67,0 69,3 71,9 74,4 77,0 79,7 82,5 85,4 **88,5** 91,5 94,8 97,4 100,0 103,5 107,2 110,9
114,8 118,8 123,0 127,3 131,8 136,5 141,3 146,2 151,4 156,7 159,8 162,2 165,5
167,9 171,3 173,8 177,3 179,9 183,5 186,2 189,9 192,8 196,6 199,5 203,5 206,5
210,7 218,1 225,7 229,1 233,6 241,8 250,3 254,1 Hz.

Subtonerna är ett relativt gammalt system och man var förutseende och planerade in många toner. Med många subtoner har vi stor valfrihet. I de flesta amatörradiostationer är 88,5 Hz en form av grundinställning, en default vald ton.

På så vis kan du sätta på Subton både i sändning och mottagning tillsammans med din kompis och testa ut systemet, utan att först välja ton i SET mode.

Men 150 Hz som inte finns med i tontabellen då? Ja var kommer den ifrån? Inte vet jag, men i försvarets gröna radiostationer används 150 Hz, och då talar jag om de lite äldre rena FM stationerna. I de fallen var både tongenerator och tonmottagaren analoga och gick att trimma till rätt frekvens. Det betyder då att de sällan är på rätt frekvens. Eller ens i närheten av den noggrannhet som gäller för de riktiga subtonerna.

Subton är långsamt (subton)

Detta rykte finns, och det är sant, det tar något hundratal millisekunder att detektera en subton. För den som sänder subton är det ingen skillnad. Utan det är den som gjort sin mottagare selektiv för en viss subton som får en viss fördröjning, innan talet kommer. Man kan säga att om den sändande trycker in sin PTT och räknar **ett två tre**, så kommer då **ett** att försvinna. Tänker man bara på att först trycka in PTT först och sedan tala är det inga problem. Vid länksträckor där fler mottagare med ton-SQL finns, måste man tänka på att inte börja prata på en gång.

Subton kan användas för att styra saker (Subton)

Genom att sätta en subtonsmottagare på en FM station kan man styra saker, exvis starta en relästation. Som exemplet med Sunnerepeatern ovan. Subtonsgrejer är som gjorda för experiment. Man kan med subton att få lyset att tända sig hemma innan man är hemma. Man kan tända ett larm hos kompisen som han sedan ser och som då betyder att Pelle har ropat. Så med subton finns många kul projekt för den som vill bygga lite.

Subton på 29 MHz (Subton)

Jo många av de 29 MHz FM relästationer som finns över världen startas med subton.

Observera nu att man kan göra på olika sätt här.

Man kan låta subtonen starta relästationen som sedan hålls igång med bärvåg, ungefär som om man startar med 1750 Hz.

Samt system där det krävs subton hela tiden för att relästationens skall fortsätta att återutsända din signal.

Subtonskanning (Subton)

I många av ICOMs radiostationer kan man låta subtonsmottagaren skanna. Den söker då reda på vilken subton som den trafik man avlyssnar sänder. Du kan således ta reda på vilken subton andra sänder med. Subtonsskannern går förstås relativt sakta, den måste ju detektera tonen hela tiden och det tar en viss tid.

Hur man gör detta framgår av manualen till din radio. Om den trafik du avlyssnar inte sänder subton så får du givetvis inget resultat.

Finns då tonsystem med toner över 3000 Hz?

Vid komradio, och amatörradio för FM filtreras ju området ovanför 3 kHz bort, och det borde vara fritt fram för tonsystem även över 3 kHz.

Jo, det förekommer, en gång i tiden fanns radiotelefoner till folk som bodde långt ute i skogen, det var för dyrt att dra telefonledning, och dessa Televerkets kunder fick en radiotelefon, en komradio på UHF helt enkelt, med en telefonapparat som manöverenhet. När de drog på fingerskivan sändes tonpulser ovanför 3 kHz som i andra änden detekterades till pulser igen.

Många kommer ihåg våra NMT system, dvs med analog FM överfört telefoni automatiserat. Detta system hade en ton som hela tiden gick med och som fanns ovanför talbandet. Denna ton användes för att mäta signal kaviteten, en sorts SINAD mätare. Resultatet av signalkvaliteten användes för att elektroniken skulle fatta beslut om byte av basstation. Inget hindrar en radioamatör att själv experimentera med tonsystem både i talbandet och ovanför talbandet. Det man får hålla reda på är FM sändarens bandbredd om man modulerar med högre toner.

Givetvis går det bra att använda toner i talbandet, dvs som hörs i området 300 – 3000 Hz.

Ett annat exempel på höga toner vid FM är rundradiosystemet för FM. dvs 88 – 108 MHz .

Här finns ett LF band 50 – 15 000 Hz, här sänds ljudet i radioprogrammen, och i området 19 kHz finns sk pilottoner för stereokodning och andra system. Toner som i detta exempel, dvs över talbandet, blir förstås snabbare än de låga subtonerna.

2400 Hz vid det gamla MTD systemet

Det första och relativt primitiva mobiltelefonsystemet MTD använde 2400 Hz som en form av väckare till operatörerna som manuellt kopplade samtalen. Nästan som våra amatörradiorelästationer idag fortfarande gör med 1750 Hz

Subton går ej att köra genom, eller via en relästation (Subton)

De allra flesta relästationer har en mottagare som filtrerar bort ljud under 300 Hz, de har även en sändare som inte modulerar ljud under 300 Hz. Så att köra subton selektiv mot kompisen via en relästation går inte. Av samma skäl kan en vanlig FM relästation inte överföra D-STAR, eller åtminstone väldigt dåligt. Dvs kör du via relästation är det subton riktat mot den du kan köra och lyssna.

Men skulle man då inte kunna bygga en relästation som medger både subton igenom och D-STAR. Jo det är fullt möjligt, med rak frekvenskurva i både mottagare och sändare så skulle detta gå. Att man inte gör så beror på att det blir sällan helt bra ändå, dessutom brukar relästationer byggas upp med radiostationer som redan har de för FM typiska frekvenskurvorna.

Det är dock en utmaning, fullt möjligt och tillåtet, att bygga en relästation med rak frekvenskurva. Som skulle kunna överföra både FM och D-STAR samt subtoner. Obs att vi nu inte talar om linjära relästationer för SSB och Morse. Detta skulle kunna ge fler möjligheter till kul experiment.

”Subtone är inte amatörradio” (subton)

Sådana synpunkter kan man läsa och höra, oftast av de som inte förstår vad det är.

Vad är då subtone? Ett system med vilket man kan utöka komradiansystemens egenskaper, bekvämlighet och minska hörda störningar.

Och varför är det då inte något man kan använda för amatörradio?

Däremot tyx 1750 Hz, dvs ett enkelt gammalt primitivt entonsselektiv vara amatörradio.

Är amatörradio något som är gammalt då? Radioteknik i sin linda, som det var förr, och inga nymodigheter, är det amatörradio? Nej knappast, visst skall amatörradio innefatta allt nytt, allt modernt och gärna skall amatörradion vara före i utvecklingen. Amatörradio är egentligen så brett att man får och kan göra nästan vad som helst, alla tänkbara toner, tonsystem, selektiv, modulationstyper borde vara föremål för experiment hos en radioamatör. Dessutom har vi ju ingen skatt på subtoner, det är gratis att använda om din radio har subtoner.

Ibland träffar jag någon radioamatör som faktiskt lagt någon timme på att lära sig mer om subton, och vipps!!! Sen har han ett helt nytt sätt att se på saken. ”Det var ju inte så svårt” eller ”subton är ju skitpraktiskt”. Positivt positivt!!!!

Jo visst är subton amatörradio, i allra högsta grad!

Varför blev det 1750 Hz och inte en subton från början? (Subton)

Ja hur kunde man komma på ett nytt entonssystem, med hörbar ton, på den tiden då vanliga amatörradiorelästationer började komma.

Visst är det konstigt, när subtonssystemet faktiskt fanns långt före.

En förklaring kan vara att med 1750 Hz så kunde folk vissla igång relästationen, om de inte hade råd att köpa en radio med tonsändare. Många körde ju med omtrimmade

komradiostationer och de hade ju inte 1750 Hz. Att bygga sig en liten tontuta och bygga in i sin omtrimmade FM station blev vanligt. Snart fanns 1750 Hz tongeneratorer att köpa färdiga.

Subton då varför valde man inte det? Kanske ett skäl var att det var svårt att hålla tillräcklig tolerans på frekvenserna. Ett annat skäl var säkert att de gamla kristallstyrda radiostationerna för FM hade fasmodulation och dessa gav dåligt resultat vid modulering av så låga toner, distorsion och omsymmetri. Men i Amerika användes subton på ett tidigt stadium. Där existerar inte 1750 Hz. Huvudskälet till att vi än idag kör med 1750 Hz är väl att det inte funnits något skäl att ifrågasätta det. Observera att jag idag inte direkt ifrågasätter 1750 Hz som aktiveringsystem. Utan att jag vill komma fram till att det finns smartare system med subton. En gång i tiden var det verkligt synd om de radioamatörer som inte hade 1750 Hz i sin FM station, de tyckte att relästationen gott kunde vara bärvågstyrd. Att skaffa en radiostation med 1750 Hz vissla var ju svårt, att köpa en tongenerator och bygga in var dyrt, nej tänk vad synd det var om de som inte hade 1750Hz. Och ”inte var det amatörradio att tuta med en 1750 Hz ton inte”.

Känns resonemanget igen idag?

Subton, TON-SQL, DTMF, smal FM, 12,5 kHz kanaler, DV, DR, D-STAR, nej det skall vara som det var förr, dvs 1750 Hz då kan man acceptera idag, tyx resonemanget vara.

Finns de någon som har en annan story om 1750 Hz så är du välkommen.

Varför finns inga tonsystem vid AM eller SSB? (Subton) eller?

Nja helt fritt från sådant är det inte. På 27 MHz bandet kördes AM förr, och visst fanns det tonselektiv där. Men oftast ett enklare tvåtons system. Och det funkade ju fint. DTMF har genom tiderna körts på AM. Subton vid AM däremot vet jag inga exempel på, dock efterlyser jag sådana exempel. Vem kör AM idag? Jo flyget, och de verkar inte vara intresserade av tonsystem. Skälet är förstås att de måste ha full passning, alla piloter måste ha full koll, och måste därför höra all kommunikation. SSB då och selektivsystem? Flyget, lyssna på Stockholm Radio, 11345 kHz USB, så hörs det selektivsystem som funkar på SSB. Jag har varit med om DTMF på SSB, även det helt OK, men kräver mycket god frekvensnoggrannhet. Varför inte testa DTMF selektiv på HF, så kan du ha tyst passning och din kompis kan tuta upp din mottagare.

DTMF, ja ett nytt ord, och det är ju inget annat än Bells tvåtonssystem, dvs det man slår numret med i telefonen. DTMF finns på flera amatörradiostationer. Och används för att exvis styra relästationers funktion.

Ett skäl till att tonsystem inte är lika populärt vid AM och SSB är att vid komradio har FM tagit över, det har bra ljud, det är billigt att bygga FM stationer. Men även det faktum att AM och SSB kan ge mer brus och större distorsion vilket kan försvåra avkodningen av tonerna. Sämre AGC vid AM och SSB ger mer olika LF nivå till tondekodern, detta kan försämra tonsystemens funktion vid de trafiksätten. Och subton vid SSB, njae, en SSB sändare filtrerar bort ganska effektivt toner under c:a 300 Hz, filtren är ju mycket branta här, betydligt brantare än mikrofonförstärkarens filter i en AM och FM sändare. Dessutom sker ju filtreringen vid modulationen, det finns ingen bred kanal som det gör vid FM.

I flygfyrar, i bandet 108 – 118 MHz, AM, finns 30 Hz modulation.

Experimentera mera och gör tonselektiv vid SSB!!!

Vid RTTY är trafiken ibland selektiv (subton)

Dock inte med subton, men selektiv, AMTOR exvis där hanskakar två stationer och utestänger annan trafik, dock finns ett mode för lyssning och allmänt anrop. AMTOR, PACKET och PACTOR etc har sådan egenskaper. Dvs selektiv vid amatörradio är knappast något som bara gäller FM.

Nå vad skulle hända då om alla sänder subton? (Subton)

Om alla lägger in 88,5 Hz, i sin FM sändare, dvs lägger in alla sina minnen med FM-T och sänder alltid en subton, oavsett simplex duplex.

De som inte bryr sig, har inget ont av detta. De som bryr sig kan då göra sin mottagare selektiv för att slippa störningar och då ändå höra anrop. Skulle man då kunna uppmana alla att sända subton vid sändning? Helt öppet, utan krav på vad de som lyssnar gör?

Ja varför inte? Den som inte gillar subton behöver inte göra något. Han kan lyssna som vanligt med brusmätande brusspär. Den som lider av någon störning kan utöka sin brusspär med ton-SQL, med ett knapptryck. Så varför inte lägga på subton då? Bara att nationellt komma överens om vilken ton.

Att fjärrstyra med radio, är inte det amatörradio oxo? (Subton)

Ingen har sagt att man bara måste prata med amatörradio, man får ju sända RTTY, dvs fjärrskrift, man får köra helt självgående stationer för fjärrskrift. Man får manövrera relästationer med 1750 Hz, med Subton, med DTMF. En radioamatör skulle mycket väl få fjärrstyra sin egen amatörradiostation både med subton, 1750 Hz, andra toner, DTMF eller via Internet. Så varför överhuvudtaget ens ifrågasätta bruk av subton?

Blir amatörradion slutet om somliga använder subton? (subton)

Nej det är den som gör sig själv selektiv för subton, eller andra tonsystem som själv bestämmer om han vill vara åtkomlig eller ej. Det är inte konstigare än att höra men inte svara. Du kan aldrig påverka vilka som skall höra dig genom att göra något på din sändarsida. Vilken subton, vilken DTMF, eller vilket annat tonsystem du än sänder med, så kan alla lyssna helt öppet. Subton sluter ingenting. Subton kan ge fördelar, och kul experiment istället.

Vilken subton skall vi välja då? (Subton)

Varför inte den som är default, (fabriksinställd) 88,5 Hz. Inget fel på den vackra frekvensen.

Men är det då inte synd om de som inte har subton? (Subton)

Jo visst, jättesynd, det var synd om de som inte hade 1750 Hz på sin tid oxo. Oavsett hur, och om andra sänder subton eller ej, så kan du som har en radiostation utan subton höra allt. Så låt de som vill experimentera med subton hållas. Alternativet är att om du ändå måste byta kanalstation, till en med 12,5 kHz kanaler och smal FM, att då köpa en som har subton. Nästan alla radiostationer har det, även om den bara kostar några tusenlappar.

PMR, komradio, jaktradio, LPD, flygradio, marin VHF och subton (Subton)

Yrkesradio, exempelvis jaktradio, måste ha subtons-selektiv, minst. Kravet från PTS är att komradio för yrkesbruk, eller licensfri radio måste ha någon form av selektiv. Det löser de flesta leverantörer genom att det finns subton i apparaterna. Jaktradio exvis på 155 MHz har subton, men ofta går det att lyssna med öppen mottagare. Skälet till att PTS kräver selektiv är att man vill slippa kunder, dvs de som har ett komradiotillstånd, eller utnyttjar licensfri komradio, som klagat på störningar. Och störningar finns ju numera, bara att använda

selektivt så blir det tyst i radion till ett anrop kommer där subton finns med. Den som får störningar med öppet selektiv får då skylla sig själv. Men marin VHF och flygradio behöver inga selektiv. Visst vore det väl praktiskt om alla marina VHF basstationer åtminstone, sände en subton. Då skulle ju båtagare kunna sätta ton-SQL på sin mottagare vid passning för att slippa störningar. Men då hör man ju inte andra båtar som kanske gör ett nödanrop. Flyget jobbar med så stora signalstyrkor, de har ju ofta optisk kontakt med varandra, så att relativt låg-känsliga mottagare används, dessutom en brusspär som är hårt dragen. Jag har tidigare beskrivit hur en brusspär i en AM flygradio funkar, och mäter både brus och signalstyrka, och är adaptiv.

Fungerar då subton mellan olika fabrikat?

Ja! det borde göra det, tonernas frekvenser är standardiserade och det finns standard för tonmottagarens känslighet, och för den deviation som skall användas. Men det finns ingen standard som säger något om subtonssystemets livslängd, dvs om tonen skall vara rätt även efter några månaders drift. Därför förekommer det att enklare billigare radiostationer inte fungerar ihop med andra radioapparater. Ofta då inte ens mellan apparater av det, eller de aktuella fabrikaten. Man får intrycket att subton är något som skall finnas, men som inte behöver fungera för att radion skall vara säljbar. Subtonssystemets kvalitet, och funktion är något du betalar för, att få ett fungerande.

Nej jag har aldrig fått klagomål på ICOMs subtonssystem. Men jag har tvingats lägga mycket tid på att utreda vad ofunktion kan bero på.

Var får man då tag på subtonsgrejer?

Om man vill bygga in subton i relästationen. Mig veterligen finns inga lösa subtonsmoduler att köpa i SM. Men i Amerika finns massor av tillverkare som annonserar i amatörradiotidningarna. Hembyggen är ett bra alternativ, det har genom tiderna funnits massor av byggbeskrivningar. Sök på nätet. Den som använder en dator för att göra relästationslogic kanske kan göra ett program som detekterar eller generar subtoner. Tänk på att en subtonsmottagare på en relästation kanske inte behöver vara så smal att den bara reagerar för en enda subton, om avsikten är att göra det möjligt att starta med subton 88,5 Hz gör det ju inget om den är för bred, hembyggd av en 567:a.

Subton vid D-STAR då?

Nej där använder man inte så gamla primitiva system.

För det första öppnar inte en D-STAR mottagare för störningar. Det finns ju ingen vanlig brusspär, eller möjlighet för någon form av störningar att komma in och bli avkodad. Något selektiv för att förhindra störningar och tjuvöppnande brusspärar behövs inte vid D-STAR. Detta trots att D-STAR är öppet, alla hör alla. Men det finns möjligheter att göra sin mottagare selektiv i D-STAR, du kan ordna så du bara hör den som ropar dig selektivt. Dvs det är den som lyssnar som bestämmer om han vill höra allt eller någon. Utöver detta finns två möjligheter att kringgå de som valt att göra sin mottagare selektiv. Dvs med BK eller EMR kan du ändå göra dig hörd hos en som har sin D-STAR mottagare selektiv.

Vill du veta mer om D-STAR?

Beställ då mitt dokument D-STAR skolan. Eller ta en utskrift av D-STAR skolan vid kommande utställningar. Ett 10 sidigt dokument.

Vad skall man göra när drömprylen inte säljs mera?

Visst händer det att man inte lyckas skrapa ihop de tillgångar som krävs för att köpa sin drömgrej, eller sitt drömtillbehör då det såldes. Sen, 8, 12 eller 20 år senare, får man för sig att nu skall jag ha den där mikrofonen, nu skall jag ha en IC-SM2, nu äntligen skall jag köpa en IC-706:a, nu skall jag sätta in ett CW filter i min IC-735, eller nu äntligen har jag lärt mig Morse och skall sätta in en elbugg i IC-735:an.

Så finns inte denna mer, det är ju ”bara” 22 år sedan.

Vi har dagligen radioamatörer som frågar efter saker som sedan länge är utgångna. Exvis är det stort sug efter den populära bordsmikrofonen, IC-SM2, IC-SM5 och inte minst IC-SM6. Men allting har en ände. Och hur många har inte frågat efter elbuggen till IC-735 de sista 15 åren. För att inte tala om de 24 polig pluggarna som passar i ACC jacken på riggar från tidigt 80 tal.

Ja vad gör man åt detta då?

Kanske tycker många att SRS borde lagervärden tillbehör i 50 år till allt som sålts genom tiderna. 50 år borde väl räcka. Bara att bygga ett nytt lager, bara att budgetera ett betydligt större lagervärde. Ett företag betalar skatt och ränta på lagervärdet, oavsett om det står still eller säljs av det. Kostnaderna, ja de får man väl lägga på prylarna då. Vad skulle detta kosta tro? Och kommer då verkligen sådana prylar att säljas i sådant fall. Nej klart att detta faller på sin egen orimlighet. Ingen vill betala för längre lagerhållning.

Nej det är nog upp till dig, köper du ny radio, så tänk igenom noga om du inte skall skaffa tillbehören oxo, det kan ju bli så att du vill ha ett tillbehör om 15 år. Särskilt viktigt är detta när det gäller accar till handapparater. Lagg upp en fem extra accar när du köper din handapparat, lägg dom i frysen att ta fram efter 15 år.

CW filter, mobilfäste, handtag, Smalt SSB filter etc till IC-706all, är sådana prylar som det kan bli brist på om ett antal år. Skaffa dem nu.

Det mest speciella är dock när en gammal radiostation från början av 80 talet skall mekas, trimmas, då önskar man sig att kunna köpa en servicemanual. Dvs 15, 20 eller 30 år efter att modellen var aktuell.

Se till att köpa på dig en servicemanual medan din rigg är aktuell.

Varför gör inte SRS några inbyten numera?

Eller inbyten och handel med begagnade radiostationer. Vi har ibland kunder som absolut vill köpa en begagnad radio, och andra som vill byta in sin radiostation för att köpa en ny.

Ungefär som man gör med bilar.

Sedan ca 20 år har SRS inte handlat med begagnade radiostationer för amatörradio. Den utlösande faktorn var att man plötsligt skulle lägga MOMS en gång till på en radio som säljs begagnad. (skattehöjning) En begagnadsåld radio måste beläggas med 6 månaders garanti. Den måste förstås genomgå test, kanske reparation, rengöring, sanering av röklukt, byte av utslitna rattar, många krävde ett testprotokoll på den tiden vi sålde beg. radio. Dessutom måste man ju kunna lägga på priset så att vi inte går alltför mycket minus.

Går vi tillbaka i tiden var en amatörradiostation en mycket stor investering, på 30 år har värdet förändrats med en faktor 8 till 10. Givetvis var en så dyr pryl då för 25 – 30 år sedan något som man kunde lägga ner arbete på, man kunde testa den, och kanske lägga en arbetstimme och sälja den.

Ser vi på övriga marknaden så handlas det knappast med begagnade TV apparater heller. En tid kunde man drömma om begagnade systemkameror i fotoaffärens skyltfönster. Och visst kunde en begagnad PC med DOS, eller Win 3.11 vara ett bra begagnatköp. Bandspelare,

grammofoner, kassettdäck, och alla hemelektronikprylar var dyra förr och kunde handlas beg. Idag är det nog bara bilar och MC som handlas begagnat, åtminstone kommersiellt.

Ja annars vore det väl ett bra förslag för den som vill starta en egen verksamhet, börja köpa och sälja begagnad hemelektronik, med amatörradiostationer som huvudsak. Varför gör ingen det? Svaret är att det inte går att tjäna pengar, och ingen vill ju köpa beg om det inte är ett vrakpris och en pryl som man kan chansa lite på.

Eller varför inte börja handla med begagnade mobiltelefoner. En utrustning för kontroll och test lär du kunna bygga upp för några hundra tusen kr och då behöver du ju bara tjäna hundra kr per telefon, och sälja några tiotals tusen begagnade telefoner för att gå jämt upp, en fin affärsidé!

Säljer du din ICOM?

Glöm ej att berätta att du köpt den av SRS, att den har CE märke och är typgodkänd för R&TTE. Redovisa även serienumret, folk som spekulerar på att köpa den vill kolla med oss, SRS, att den verkligen är typgodkänd och såld i SM. Redovisar du inte sådana här fundamentala saker så tror den spekulerande köparen att det är något skumt, något du som säljare vill dölja.

Det är bra att kunna visa köpekvittot.

Skall du köpa en beg ICOM?

Se till att säljaren kan deklarerat att han har köpt den, gärna genom att uppvisa kvittot, vilka garantier säljaren ger. Du måste veta vilken version du får. Serienummer går att kolla med SRS. Vill inte säljaren uppge detta, eller påstår sig ha slarvat bort kvittot, ja då kan det vara något skumt. Försök då hålla dig till tåls, tills bättre erbjudande kommer.

Säljare som lovar 2 års garanti

Förekommer när det säljs exempelvis en begagnad IC-706MKIIG på nätet. Hur kan han göra det om radion är begagnad? Hur kan han göra det utan att ange vem, eller vilket företag som håller garantin, och om serienumret inte ens kommer från EU. Klart att man kan lova garanti om radion skall skickas till USA eller Hong Kong för denna garanti. Skall du köpa en begagnad ICOM radio se till att få klarhet i sådana frågor. Kräv att få se köpekvittot, eller serienumret så att det går att kolla upp.

Köp inte en ICOM-rig där serienumret är bortslipat.

Jo, detta förekommer, på min fråga om serienummer till kunder som ställer frågor eller vill ha hjälp, reservdelar eller support, kan man inte säga serienumret, det finns ingen skylt eller det är slipat eller skrapat på skylten.

Du skulle inte ha köpt den riggen, tala med säljaren är mitt råd. Försäkra dig om varans äkthet innan du köper, och betala inte i förskott om du inte till 100 procent kan lita på säljaren.

Bygg en AM, sändtagare för 3,8 MHz (löd själv)

Kolla här, klicka på Retro-75

<http://www.smallwonderlabs.com/>

Det går att ladda hem hela byggbeskrivningen med scheman och allt.

Vad -75 betyder vet jag inte, men eftersom man talar om retro kanske delar av Ide'n kommer från 1975. Eller menar man 75 meters våglängd? Dvs lite över vårt band 3,88 MHz. Säker går det att bygga för vårt band på 3,7 MHz.

Ser vi lite på schemat finner vi att mottagaren har en VXO och går att variera frekvensen över en liten del av bandet. Sändaren är kristallstyrd och kan bestyckas med två kristaller. De skall ge 2 Watt bärvåg och 6-7 Watt Pep. Funderar du på ett bygge eller köp av en byggsats, var då noga med att tolka allt rätt. Det här företaget vet tydligen inget om internationell standard.

Man kan se att de skriver meter med M (Mega) och har ingen space mellan belopp och måttenhet. Vad betyder då 75/80M AM? Sjuttiofem åttiondelars Mega AM?

Kanske jag är petig, men jag har sett alltför många misslyckade byggen efter Amerikanska beskrivningar, där missuppfattningar spelat en stor roll, för att inse att internationell standard skulle underlätta.

Svenska amatörradioklubbars hemsidor 2010-08-10

Jag tänkte börja en lista på Svenska amatörradioklubbars hemsidor, detta är början. Givetvis bygger denna lista på att ni som läser bidrar med egen klubb eller någon klubb som du anser skall vara med på listan.

Jag menar att det finns väldigt mycket fin information att få med en sådan här sammanställning. Jag fick tips om en väldig massa hemsidor från 2:a distriktet. Är det så att SM2:orna är flitigare? Vi börjar med SSA själv:

SSA hemsida

<http://www.ssa.se/>

Huvudsida för SSA, här kan du söka på anropssignaler, eller gå in på SSA forum.

SK0MK

Mälardalens Radioamatörer

<http://www.sk0mk.se/index.htm>

Det är här Nykvarnloppisen avhålls.

Aktiviteter, bilder etc.

SK0QO

Södertörns Radioamatörer

<http://sk0qo.se/>

Med bl.a D-STAR relästationen. Det är här den stora loppisen i Jordbro avhålls, i år i Oktober.

SK2TP

Gellivare Malmbergets Amatörradioklubb

<http://www.megapixeln.net/wordpress/>

SK2HG

Kalix Radioklubb

<http://www.sk2hg.se/>

SK2GJ

Kiruna Radio club

<http://hem.passagen.se/sk2gj/firstpage.htm>

SK2AZ

Piteå Radioklubb

Xxxx

SK2AU

Skellefteå Radioamatörer

<http://www.sk2au.org/>

SK2VY

Storuman Tärnaby Amatörradioklubb

<http://www.qsl.net/sk2vy/>

SK2AT

FURA, Föreningen Umeå Radioamaörer

<http://www.fura.se/>

SA2ME

<http://sa2me.blogspot.com/>

SA2ME QRP klubb. Här var det renar och SOTA. Fantastiska utsikter och friskusar som kör radio ute.

SK2AU

Skellefteå Radioamatörer

<http://www.sk2au.org>

SK3IK

Ådalens sändareamatörer

<http://www.sk3ik.se/>

Många trevliga bilder, färska solprognoser längst ner.

SK4TL

Örebro SK4TL

<http://www.sk4tl.com/>

Det är SK4RT som arrangerar loppisen i Ölmbrotorp. Du finner en massa kul bl.a tekniksidor med byggprojekt.

SK5BN

Norrköpings radioklubb

<http://www.sk5bn.se/>

En omfattande sida från en större klubb, läs gärna om klubbens relästationer, och diversity system, klicka på ”obemannade stationer”.

SK5DB

Uppsala Radioklubb

<http://www.sk5db.se/v15/index.php>

Här finns en QRP grupp

SK6SJ

Sjuhärad's Radioamatörer

<http://www.sk6sj.se/>

Massor av trevliga bilder på amatörradioaktiviteter, ett eget forum, samt en riktig snyggis (Bert) på startsidan. Mycket vackert QSL kort.

SK7RN

Öland solen och vindarnas ö.

<http://www.sk7rn.se/>

Här kan man läsa om relästationer på Öland, evenemang, kultur, projekt, bilder etc. Och inte minst, en ny version, med modernt språk, av radioamatörens hederskodex.

FRO Stockholm, Morse kurs i höst

Bland FRO:s digra utbildningspaket i höst finns en Morsekurs, amatörradiokurs och mycket mer. Se hemsidan: www.stockholm.fro.se

Information om dessa kurser och mycket annat finns på hemsidan.

Passa på att bli radioamatör, eller utveckla dig som radioamatör genom att lära dig Morse.

Morsekurens börjar redan 2010-09-02 bara att få ur fingern och sätta fart. FROM har kunskap och utrustning för att utbilda telegrafister, med möjlighet till individuell inläring och träning. Så här står det om Morsekursen:

Telegrafikurs (kursstart)

2010-09-02

FRO Stockholms län

Inlagd 2010-03-06 av Jan Lennström, jan.lennstrom@fro.se

Kursen går på Måndagar och Torsdagar 18.00 – 21.00 i FRO:s lokaler i Grimsta. Start 2/9 och avslut 2/12. Se http://www.stockholm.fro.se/cw_nu/

Vi förfogar över en datoriserad telegrafiutbildningsutrustning (TUFF) där träningen är individuell. För att kunna tillgodogöra sig grundkursen fodras att du tränar alla kurstillfällen och tränar hemma de gånger du inte kan komma. Vi prioriterar dem som ska gå grundkurs men tar i mån av plats även in dem som vill ha taktträning.

Alla hjärtligt välkomna! Kursen är kostnadsfri

Kontaktinformation:

Lars Olgus lars.olgus@fro.se 08 449 52 57

Solen, fläckarna och radiokonditionerna

Alla väntar vi på att den pågående solfläckscykeln skall bli något att räkna med, det går trögt. Det går dock sakta, men säkert åt rätt håll. Och visst hörs det mer och mer på banden. Särskilt då de högre HF banden. Den 2010-08-11 hade vi en topp som kan vara intressant att studera, se: <http://www.solen.info/solar/> Vi ser där att vid detta datum låg vi på c:a 65 solfläckar. Den röda kurvan. Om vi så studerar en äldre solfläckscykel, så finner vi då att vi ligger på halva, eller en tredjedel av vad et maximum kan innebära. Så det är mycket kvar än, går det åt rätt håll så blir det dock bättre och bättre. Att tolka de här solprognoserna på ett djupare sätt är dock ingen enkel sak. Det vi säkert vet är att det borde inom ett eller ett par år bli avsevärt mer fart på 18 – 50 MHz HF band. Att räckvidderna på VHF och UHF blir avsevärt större, och mer sporadiska. Det kan därför vara en god ide att studera VHF fyrarna, börja med SK4MPI som finns på 144,412 MHz CW. Är den S5 idag så kan det bli S9plus sen, om några år. Att få upp en Yagi för 144 MHz, är en perfekt ide. Gärna 10 – 15 element och 10 – 16 dBd förstärkning. Den kan bli mycket spännande framöver, för direkt förbindelser med CW, SSB, FM och DV.

Amatörradioloppisar, hur går det till:

Amatörradioloppisar och prylmarknader

Under hösten kommer ett antal amatörradioloppisar att äga rum. Vid en del tillfällen på de större evenemangen finns SRS närvarande med utställningar. Planera nu in hösten så att du kan vara med. Jag har nedan försökt beskriva vad som händer, vad du har att förvänta dig. Sen gnäller jag en del på de som inte orkar bekväma sig ur sängen på lördag morgon. Kanske kan det bli ännu fler besökande på dessa roliga evenemang.

Loppisar för amatörradio, hur går det till?

Jag brukar ju i kalendern ha med information om när sådana loppisar äger rum och att SRS kommer och visar saker. Men hur går det till då? Vad händer den där lördagsförmiddagen? Många har inte besökt en sådan loppis, och kanske bara funderat lite, eller så är man trött och seg på lördag morgon och prioriterar den varma sköna sängen. Tänk på att en radioklubb som arrangerar en sådan amatörradioloppis behöver en massa frivilliga, det kan vara ett stort jobb att planera och genomföra ett sådant arrangemang. Och du bara ligger och slöar....

Nej upp på lördag morgon, planera in ett besök, eller bli med som behjälplig i arrangemanget. Någon måste ju skura golvet efteråt, och bära in alla borden.

Nå hur går det då till? Allt bygger på att radioamatörer genom tiderna har betett sig som ekorrar, samlare, och samlat på sig en massa gotteklimpar, som efterhand börjar ta allt för stor plats, eller att intresset för dem börjat avta, och man vill sälja av lite för att köpa något nytt. Ofta börjar ett sådant här arrangemang klockan 10 på lördag fm. Innan dess skall alla som vill sälja eller ställa ut ha burit in sina saker, dukat upp sitt bord och gjort sig beredda. För oss på SRS betyder det att dra iväg klockan 05 på lördag morgon, köra 300 km, vara framme kl 0830 och därmed ha 90 minuter för att bära in ett ton radiogrejer, duka upp och snygga till så gott det går. Under denna tid, dvs under uppackningen kommer förståss många, som på något vis har smugit sig in i lokalen, fram och börjar ställa frågor. Ibland är vi stressade för att hinna klart till klockan 10. Därför händer det att vi måste be vederbörande att vänta tills det officiellt öppnar. Vilket då möts med förståelse.

Andra företag, och en massa radioamatörer som har hyrt sig ett eller flera bord kånkar in sina grejer. Svetten lackar och läskburkarna pyser. De som är färdiga lutar sig förstrött och förnöjt tillbaka i en stol bakom bordet som dignar av fynd.

Klockan närmar sig 10 och bakom avspärningar pressar den stora massan på. Förväntansfulla besökare, köpare och nyfikna, alla står dom där, alla vill komma in först. Hela Ide'n är att man annonserar en tid, och öppnar vid denna tid, då får ju alla samma chans att göra de bästa fynden. Inga smitars tillåts. Klart att vassa armbågar kan underlätta och visst hörs det en del starka ord i början. Efter några sekunder är lokalen, som ofta är någon samlingslokal, skola etc, proppfull av folk, förväntansfulla radioamatörer som vill hitta något kul. En kul grej som är roligare än de där torra hundralapparna i plånboken.

Men vad säljs då?

Allt!

Vridkondingar som numera är bristvara, gamla radiostationer, nyare radiostationer, hela radiostationer, trasiga radiostationer, fula radiostationer, vackra radiostationer. Antenner, superfyndet, en komplett uppsättning spröt och spolar till bilens HF anlägg. Böcker, tidningar. Instrument, oscilloskop, mätare, sladdar och kontakter. Bandspelare, datorer, datorskrot, fyndlådor, motstånd, lampor, apparatlådor. Ja man skulle behöva flera sidor för att räkna upp

allt. Det finns stor chans att man ser och finner en gammal sak som man drömde om för 20 år sedan, ja kanske 35 år sedan. Köp den och njut! Nostalgiska känslor blommar, avsky för grejer man hatar, känslor uppstår givetvis. Exempel på vad man kan höra:

”En sån där jävel hade jag 1982, fan va dålig den var”.

Eller:

”En sån där hade jag när jag var 19 år, fy vad jag ångrar att jag sålde den, och nu, 38 år senare, har jag köpt en igen”.

Ögonen lyser av lycka där.

SRS då? vad ställer SRS ut på en amatörradioloppis?

Först och främst skall jag väl säga att vi INTE har med oss hela lagret, vi har INTE med alla reservdelar till 300 modeller amatörradio sedan 35 år, vi har INTE med alla tillbehör till 300 modeller amatörradio, vi har INTE med 500 olika batterityper till 200 olika handapparater som ICOM gjort under 30 år. Nej med tanke på tidspress och utrymmespress, så koncentrar vi oss på att ställa ut de populäraste och nyaste ICOM-stationerna och en del tillbehör. Du kan få se de fina grejerna, tassa lite på dem, och låta dig få exvis en IC-7000 eller en IC-7600 demonstrerad.

Ibland har SRS mässpriser, dvs super duper pris som gäller under evenemangets öppettid. Du kan erbjudas en IC-7000 till ett mycket bra pris. Beställda varor till dessa mässpriser skickas fraktfritt veckan efter. SRS kan ta med saker som beställs dagarna innan, dvs om du beställer något under veckan före tar vi det med, och du slipper dyr postfrakt. Men fredag eftermiddag vid 15 tiden, dagen före loppisen är det deadline, då lastar vi SRS bussen.

Visst blir det många frågor till oss på SRS

Och ibland servicefrågor på 10, 20 eller 30 år gamla grejer. ”Inte varje dag man träffar Roy”, som ju kan allt om ICOMs riggar de sista 32 åren. Men att för mig då, stå och prata 30 år gammalt med någon, samtidigt som hundratals andra pressar på och vill veta allt om det senaste nytt, är ingen bra affärsidé. Vi har ju kostat på oss att köra 300 km, gå upp kl 05, och ställa ut senaste nytt och aktuellt, inte för att prata gammalt och möjliga tänkbara fel på en IC-211 sen 1978. Ibland måste jag be vederbörande att höra av sig med ett mejl istället så skall jag plocka fram vad som finns i mitt minne om aktuell radio. De få timmar vi ställer ut på en loppis är guld värda för försäljning av nya grejer. Har du frågor om en IC-245, eller en IC-720A, från tidigt 80 tal, är du välkommen med ett mejl. Då har jag chans att välja tid och fundera lite inför svaret, kanske leta fram ett schema och fräscha upp mig med kretslösningen, för att ge ett bra svar.

Ibland kommer någon som köpt en gammal radio

Kanske han köpt sig en trasig IC-730, en söndertrimmad IC-255, eller en ännu äldre ICOM radio. På den aktuella loppisen. Fyndpriset 300 kr gör att man ser ljust på framtiden. Nu gäller bara att få den lagad. Bara att fråga Roy på SRS då. Ur skallen förväntas jag veta vad det är för fel, vad det skulle kunna kosta att laga en 30 år gammal radio, som kostade 300 kr.

Suck....

Men köper man en gammalradio så får man kanske se det som en träning, en lektion, i radioreparation och felsökning. Inte kan man lägga 1500 till 2000 kr på att låta laga en radio för 300 kr. Kanske inte ens delar finns kvar.

Fynd av den här typen är utmärkta saker att lära sig mer om radio med. Men knappast något man köper återupplivning till. Har du tur är det bara ett skitfel.

Så har vi de som jagar en speciell kontakt som fanns på drömradien som var aktuell 1968, eller 1976. Det kan ta en halvtimme av vår dyra tid med utställning att förklara att den kontakten inte har funnits på 35 år. (envishet tyx kunna locka fram en sådan kontakt) Någon jagar en originalmikrofon till sitt fynd. Den mikrofonen utgick för 28 år sedan. Nej köper man äldre fina grejer så får man nog improvisera lite, plocka lite i egen junkbox och pussla ihop något.

Slutet på loppisen

Efter ett par timmar börjar det tunnas ut i leden, det finns en viss chans att tränga sig fram och se vad som finns på alla bord. Redan vid 14 tiden börjar det bli ont om besökande och de flesta säljare börjar försiktigt packa ihop det som är kvar.

Kort men intensivt. Verkligen intensivt, roligt och ibland stor glädje efter ett fynd.

Så återstår att bära ut allt och få in det i bilen. Det kan bli trängsel då alla vill fram med sin bil för att lasta. Alla vill ju hem fort nu.

Loppisar för amatörradio även ett socialt medium

Folk träffar varandra, oftast finns möjlighet till fika och man ser många som träffas och glada miner, handslag och en kopp tillsammans. Det händer ofta att man planerar ett besök på loppisen på radio, och sedan träffas i verkligheten. Många har namnskyltar på sig för att bli igenkända av vänner. Det är mycket trevligt.

Kan man då göra verkliga fynd på en loppis?

Ja, är ett entydigt svar. Prylar för bygget, något gammalt i radioväg att träna felsökning på, en rolig gammal mikrofon, en sån där man inte hade råd med då det begav sig. Som säljare då? Blir man av med något? Själv ser jag under hela öppettiden hur folk bär ut saker, man kånkar och bär, det förekommer shoppingvagnar, så massor av saker byter ägare, den saken är klar. Man ser köpare som är mycket nöjda, som gjort sitt livs klipp. Men det verkar givetvis bli mycket skrot, eller fina saker som bärs hem igen. Eller lastas tillbaka i bilen för en resa till sopstationen. Att tjäna ihop en hacka på grejer som man ändå tröttnat på, som ändå skulle ha gått till återvinningen, ja det är fullt möjligt. Det är inte ovanligt att få ihop så det räcker till exvis en IC-7000. Men roligast är nog ändå att köpa på sig några fynd. De finaste fynden försvinner de första minuterna.

Man kan även finna icke radiorelaterade pryttlar på en amatörradioloppis. Det är inte fel det heller. Ett fynd kan vara en gammal rullbandspelare, så finns möjligheten att lyssna på de gamla banden som ligger hemma. Andra fynd är delar för hembygge, delar till slutstegsbygge. Det förekommer elektronrör i stora mängder, kanske man kan få tag på reservrör till 60 talets gamla rörhäck som står hemma obrukbar. Vridkondingar har jag nämnt, en bristvara, men att bygga sig en antennavstämmer kräver sådana. Manuella antennavstämmer säljs ju knappast numera kommersiellt, då är enda möjligheten att bygga själv. Spolar, mätinstrument. Eller varför inte äntligen skaffa ett oscilloskop för 250 kr.

Jo det finns fynd, det finns roliga grejer, det finns nyttosaker, det finns skrot....

Och en frekvensräknare för 350 kr, lämpad att kolla IC-7800:ans referenskristall med kanske.

Loppis eller prylmarknad? Vad är skillnaden?

En bra fråga, det handlar nog mest om vad arrangören, eller de arrangerande radioklubbarna vill kalla sitt evenemang. Kanske låter loppis lite ute, simpelt, billigt, visst är det finare med prylmarknad, eller?

Men Eskilstuna är störst

I särklass störst. Eskilstuna annonserar redan nu inför vårens ankomst. Du måste vara med en gång i livet i alla fall. Tänk dig mer än tusen besökande som skall titta på 250 bord under några timmar. Med så lång planeringstid finns alla tänkbara möjligheter att det inte skall bli någon kollision med andra aktiviteter nästa vår.

En fantastisk upplevelse att se all glädje och entusiasm på loppisen

Att vara med på ett större prylmarknadsevenemang är en fantastiks upplevelse. Att se alla glada radioamatörer, deras fantastiska fynd, kika i påsarna de bär på, höra historier om den gamla drömradien som nu är verklighet igen, att se de nöjda minerna hos de som kånkar ut sin fynd. Entusiasmen är som hos barn. Och visst är vi gubbar små pojkar ändå. Går du på en sådan loppis, ta dig då lite tid att se på människor oxo. Du blir glad av att se glädjen, entusiasmen och lyckan hos alla. Något som räcker i flera dagar efteråt. Glädje och entusiasm smittar ju.

Hur går det då med SRS utställning, har ni sålt något? Är ni nöjda?

Frågorna ställs ofta medan vi packar ihop. Vår försäljning brukar vi hålla hemlig, men veckorna efter brukar vara livliga. Många har sett radion de drömmer om, många har sett grejer de inte visste fanns. Andra har sett att det inte är så märkvärdigt att knappa en modern radio. Intresset för något nytt, att verkligen unna sig en fin sak, gror efter besök vid vårt bord. Jag får många frågor veckorna efter en loppis med utställning, våra säljare skriver ut många beställningar som skickas. Många bestämmer sig för en ny ICOM radio redan under själva utställningen och åtnjuter då mässhatten med fraktfri leverans veckan efter. Jo dessa utställningar betyder en del för SRS försäljning under hela året, dvs inte bara för ögonblicket, de få timmar vi står där.

Plattityder (vårt dynamiska språk, inför valet i höst)

Jag har inte för avsikt att påverka er inför valet i höst, men att ifrågasätta hur våra politiker betar sig mot oss, och hur de talar och använder ord, kan vara bra för att lättare ifrågasätta dem.

Vad katten betyder då plattityder? Nog har vi hört lärda människor använda ordet.

Själv kan jag inte acceptera att inte veta hur en ny radio är uppbyggd, eller hur en bil ser ut under huven. Jag har oxo svårt att acceptera att inte veta vad ord betyder. Särskilt som det förekommer folk som använder orden utan att själv veta vad man säger, eller att man kan misstänka detta.

En plattityd är ett intetsägende påstående, ett påstående som kan låta fint men det är omöjligt att tänka sig motsatsen. Exvis inom politiken: ”vårt parti värnar om barnen och skolan”, det är ju otänkbart att partiet skulle skita i barnen, eller ”vårt parti värnar om djuren”, eller ”vårt parti värnar om vården och pensionärerna” det vore ju otänkbart med motsatsen, därför är det ett tomt påstående, Eller: ”partiledare X, gillar inte bufflighet, och girighet”, men vem gör det? En plattityd, dvs helt intetsägende påståenden, men ändå låter det fint i örat hos

de som inte inser att de blir duperade. Andra exempel på plattityder är: ”bollen är rund”. Att som politiker, vid torgmötet, använda just plattityder låter fint, väljarna, och särskilt de som röstar på just den politikern nickar instämmande, trots att de blir duperade av just sådana plattityder. Visst förekommer massor av plattityder inom offentligheten, politik, religion, arbetslivet och från chefen.

”Unga skall ha jobb” (plattityder)

Står det på valaffischerna nu inför valet. Med ett porträtt på en glad, sminkad och stylad partiledare.

De orden skulle nog alla ställa upp på, oavsett politisk färg, oavsett allt så tycker nog 99 procent av den svenska befolkningen så. En typisk plattityd. Ett helt värdelöst påstående . Men varför säger man, eller skriver plattityder då?

En bra fråga, kanske man riktar sig till okunskapen. Eller kanske han är snygg, den där partiledaren?

Jag har inte för avsikt att påverka er inför valet i höst, utan att ifrågasätta hur våra politiker betar sig mot oss, och hur de talar och använder ord, kan vara bra för att lättare ifrågasätta dem. Vi talar om retorik. Sätter att uttrycka sig för att få så många med sig som möjligt.

Kanske jag har en viss retorik för att få er att lita på ICOM grejer.

Beskrivningar som är svåra att förstå (vårt dynamiska språk)

Jag sökte lite på TRADERA efter filter, filter för fotoändamål, det finns rödfilter, gulfilter, blåfilter etc. dessa användes mest på den gamla tiden med svartvit fotografering och inte minst i Bergmanfilmer, ofta då rödfilter för att få fram en dramatiskt och mystisk effekt där himmel och molnkontrasten blir stor. Vi talar om vid svartvitt foto.

Jag fastnade för detta filter: **”Spectra” – panchromatic 90/50**

Det verkar vara ett spännande filter, och pankromatisk är ett ord som kommer från den svartvita filmens tid. Spännande ända tills jag läst beskrivningen:

Ett mycket fin filter märke ”Spectra” – panchromatic 90/50. Med snöre. Amerikansk produkt ”Photo research corporation , Burbank, California”. Spectra filter tillåter visuell bedömning och tolkning av en scen genom att komprimera scenen ljusstyrka kontrast -serien med den i filmen. När en scen är sedda genom en visning FILTER ljusstyrka når ögat minskas i tillräcklig utsträckning för att visa inte bara det allmänna utseendet på scenen som det visas på film, men också om belysning kontrast är rätt för just den typ av film som används. ”Heta” områden som kan ”bränna upp” och mörka områden som kan underexponerade är lättare att urskilja genom VISA FILTER än med blotta ögat. Det korrekta förfarandet är att minska belysning kontrast och det enklaste sättet att göra detta är att använda en fylla ljus eller en reflektor för mörka områden.

Spännande va!?! Nu vet man exakt vad det är för en produkt. ”Med snöre”...(Ironisk)

Kanske säljaren inte är så hemma på fotograferingsteknik med filter. Eller kan det vara så att han skriver med modern svenska? Nja det troligaste är nog att säljaren har använt ett översättningsprogram. Låt oss då se detta, denna text, som ett exempel på vad som väntar oss för framtida förvandling av vårt språk. Det gäller att hänga med om vi skall förstå våra yngre generationer i framtiden.

Nej jag lade inget bud på filtret, sanningen är att jag inte kan förstå vad det är för prylar som säljs. Jo det går att fotografera svartvitt med en modern digitalkamera och då kan man labba med filter.

Sanningen är att forntida fotografer som jobbade med svartvit film måste kunna mycket mer om färg än dagens fotografer, som bara fotograferar i färg.

Men man kanske inte skall bry sig, ”man fattar väl ändå vad som menas” och ett missförstånd här och ett missförstånd där är väl inte hela världen. (vårt dynamiska språk)

Det värsta som kan hända om man missuppfattar vad som skrivs är ju att man kan få tio eller hundra ggr så hög dos medicin, om man blir sjuk. Detta händer ju. Eller att man får 1 G istället för 1 g medicin. G = Giga, eller Grain. (1 Grain = 0,06479891 gram) g = gram. Vi får väl vänta på att regeringen tar tag i saken och gör något åt SI och särkskrivningar. Det är i alla fall inte så värst många som dör pga av missuppfattningar i språket. Och de skulle väl ha dött ändå snart. Att bli sjuk i onödan får vi väl tåla. Men det lär väl bli bättre med svenskan bara man får ordning på skolan. Med betyg på skolk etc.

Datortips

En ny kategori i mina nyhetsbrev, här kommer då praktiska tips för att få sin dator och sitt skrivbord, ja även radiobordet, lite snyggare, och därmed bli effektivare. Kanske man kan få plats med en radio ytterligare. Svårare än så här behöver det inte vara. Jag tror att detta tips passar både för PC och MAC.

Först ut är Lennart med detta tips:

Ett osvikligt bra tips hur man får det städat på skrivbordet.

1. Skapa en mapp på datorn.
2. Ge mappen namnet "Röran på skrivbordet".
3. Markera mappen och tryck delete eller högerklicka och välj "Ta bort".
4. Datorn kommer att fråga: "Vill du ta bort Röran på skrivbordet permanent"?
5. Klicka på JA-knappen.
6. Lägg fötterna på bordet och bara NJUT ;:-)

Bellman, varför får han alltid figurera i roliga historier?

Bellman gick till drottningen och sa att han slog vad om femtio kronor att drottningen hade ett födelsemärke på vänstra skinkan. På det svarade drottningen: "Det var lättförtjänta pengar!" Drottningen drog upp klänningen och drog ner byxorna. "Nu förlorade du femtio kronor Bellman!" "Ja det gjorde jag", sa Bellman, "men titta i det där fönstret. Där står kungen - och jag slog vad med honom om tusen kronor att drottningen skulle visa rumpan för mig."

Det var en norsk, en tysk och Bellman som råkade gå in i en jättes revir. När de träffade jätten sa han: "Ni är inne i mitt revir, något som är helt oacceptabelt. Men jag ska ge er en sportslig chans. Den som säger något som jag inte kan göra åter jag inte upp." norsken började genom att säga att jätten inte kunde springa runt jorden på en sekund. Men det klarade jätten, varpå han åt upp norsken. Sen sa tysken: "Du kan inte hoppa upp till Jupiter, runda den och komma

tillbaks hit på en sekund!" Men det klarade jätten så han åt upp tysken med. Då det var Bellmans tur la han en riktig brakare och sa: "Spring ifatt prutten och måla den grön!" Då sprang jätten och kom aldrig tillbaks.

Bellman, en dansk och en norrman skulle gå in i en grotta med ett monster i. Först gick norrmannen i och då sa en hemsk röst: "**Blodet droppar, blodet droppar.**" Då blev norrmannen rädd och sprang ut. Sedan gick dansken in, men han blev också rädd och sprang ut. Då gick Bellman in. När den hemska rösten sa: "**Blodet droppar, blodet droppar**", så sa Bellman: "Jamen, ta på dig ett plåster då!"

Vad är det första en blondin säger när hon vaknar?
Vem är du?

Varför har blondiner ljust hår?
Det är den enda möjligheten för dom att kunna kallas LJUSHUVUD

Vad gjorde blondinen som fick tvillingar?
Gick ut och letade efter den andra pappan

Vad kallar man två hjärnceller i en blondins huvud?
Finns inget ord för det eftersom det inte är någon risk att det händer

Bellman vem var han egentligen?

Carl Michael Bellman, född 4 februari 1740 i Stockholm, död 11 februari 1795 i Stockholm, var en svensk skald. Han är kanske mest känd för diktcyklarna Fredmans epistlar och Fredmans sånger.

Mer om CMB finner du här: http://sv.wikipedia.org/wiki/Carl_Michael_Bellman

Men varför han fått stå för alla dessa Bellmanshistorier vet i katten. Ibland hör man sådana historier berättas, och så blir det: "En bellman och en norsk.....

Så vad är då en bellman? En okunskap kanske?

Och varför alla dessa historier om blondiner? Kanske man kan byta ut blondinen mot en SM-nolla, eller en flint. Eller kanske Bellman mot en SM-nolla.

Den där om jätten var otäck.... flämt. Inte kul att bli uppäten, som tur var klarade sig Carl.

De
Roy
ÄssÄmFyraFotPeDAhl